

—Case study Η ΑΝΑ- ΚΥΚΛΩΣΗ ΔΕΝ ΑΦΟΡΑ ΜΟΝΟ ΤΑ ΟΙΚΙΑΚΑ ΑΠΟΒΛΗΤΑ

ΑΝΑΚΕΜ ΑΕ. Μια βορειοελλαδική εταιρεία αναλαμβάνει να ανακυκλώσει τα υλικά που παράγονται από εκσκαφές, κατασκευές και κατεδαφίσεις. Μάθετε πώς.

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΕΣ:
Σάκης Γιούμπασης.

Οι περισσότεροι έχουμε συνδέσει τη ανακύκλωση με τα οικιακά μας απορρίμματα, με τις πλαστικές σακούλες και με τις χάρτινες ή αλουμινένιες συσκευασίες που χρησιμοποιούμε καθημερινά. Πόσοι από εσάς γνωρίζετε ότι υπάρχουν ειδικές εταιρείες που αναλαμβάνουν να ανακυκλώσουν ακόμη και υλικά που παράγονται από εκσκαφές, κατασκευές και κατεδαφίσεις (τα λεγόμενα «ΑΕΕΚ»); Οι «Ε» συνομιλούν με τον κ. Ηλία Δημητριάδη, πρόεδρο της εταιρείας ΑΝΑΚΕΜ ΑΕ και μηχανικό διαχείρισης αποβλήτων, αναζητώντας περισσότερες πληροφορίες.

Πόσο ανακυκλώνει σήμερα ο Έλληνας -και, συγκεκριμένα, ειδικές κατηγορίες υλικών, όπως τα απόβλητα που παράγονται από εκσκαφές, κατασκευές και κατεδαφίσεις (ΑΕΕΚ), κατηγορία στην οποία ειδικεύεστε; Τα απόβλητα στην Ελλάδα έχουν δαιμονοποιηθεί -κι αυτό πρέπει να αλλάξει. Απόβλητο δεν σημαίνει μόνο κάτι τοξικό και επικίνδυνο, σιχαμερό ή απεχθές, αλλά και κάτι που μπορεί, σε άλλες περιπτώσεις, να αποτελέσει πρώτη ύλη. Τα απόβλητα για τα οποία μιλάμε στη συγκεκριμένη περίπτωση είναι εκείνα που προκύπτουν από κάθε είδους εργασία που έχει να κάνει με εκσκαφή, κατασκευή, κατεδάφιση, ανακαίνιση κοκ. Παραγωγός και υπεύθυνος για τη

διαχείριση αυτών των αποβλήτων είναι καθένας που δηλώνει ότι θέλει να πραγματοποιήσει τέτοιες εργασίες.

Από το σύνολο των ΑΕΕΚ που παράγονται κάθε χρόνο στη χώρα μας σήμερα ανακυκλώνεται -ακόμη- ένα πολύ μικρό ποσοστό (της τάξης του 5%). Αυτό όμως παρατηρείται αν δει κάποιος τη χώρα ως σύνολο, από τη στιγμή που σε αρκετές περιοχές δεν λειτουργούν μέχρι σήμερα συστήματα ανακύκλωσης. Στις Περιφέρειες Κεντρικής και Ανατολικής Μακεδονίας, για παράδειγμα, σήμερα ανακυκλώνεται ένα ποσοστό τής τάξης του 20% των ΑΕΕΚ που παράγονται. Μάλιστα, στο ποσοστό αυτό παρατηρείται αυξητική τάση, καθώς πρόκειται για έναν νέο θεσμό που θέλει χρόνο να εδραιωθεί τόσο ως νοοτροπία όσο και διαδικαστικά στις δημόσιες υπηρεσίες.

Κατά μέσον όρο, σύμφωνα με τον εθνικό σχεδιασμό διαχείρισης αποβλήτων, ο Έλληνας παράγει 130 κιλά ΑΕΕΚ κατ' έτος (έτος αναφοράς: 2011), ενώ για το 2020 προβλέπεται η παραγωγή 70 κιλών ανά κάτοικο κατ' έτος. Ωστόσο, οι προαναφερθείσες τιμές, βάσει εμπειρίας, εκτιμώνται ως πολύ χαμηλές, καθώς δεν περιλαμβάνουν τα απόβλητα των δημοσίων έργων. Έτσι, με ασφάλεια μπορεί να πει κάποιος ότι η παραγωγή ανά κάτοικο είναι της τάξης των 450 κιλών ετησίως.

Ποιοι είναι οι δυνητικοί πελάτες σας; Ποιος μπορεί να έρθει, δηλαδή, σ' εσάς, για να κάνει χρήση των υπηρεσιών που προσφέρετε; Δυνητικοί πε-

λάτες μας είναι ο κύριος κάθε δημόσιου ή ιδιωτικού έργου εκσκαφής, κατασκευής ή κατεδάφισης. Πελάτης μας είναι και ο μέσος Έλληνας, από τη στιγμή που θα πραγματοποιήσει κάποια κατασκευή, ανακαίνιση ή κατεδάφιση όπου απαιτείται άδεια (ή και όχι) από την Πολεοδομία. Σ' αυτήν την περίπτωση θα προσλάβει μίαν εταιρεία με κάδους, η οποία θα πρέπει να μεταφέρει τα απόβλητα σε συνεργαζόμενη με εμάς μονάδα ανακύκλωσης και να λάβει βεβαίωση ότι τα απόβλητα οδηγήθηκαν στην ανακύκλωση.

Πόσο ενήμεροι είναι οι Έλληνες -και αναφέρομαι τόσο στον δημόσιο όσο και στον ιδιωτικό τομέα- για τις υποχρεώσεις τους σε ό,τι έχει να κάνει με την ανακύκλωση ΑΕΕΚ; Ακόμη και σήμερα βλέπουμε σε διάφορα σημεία -ακόμη και σε περιοχές οριακά εκτός πολεοδομικού συγκροτήματος Θεσσαλονίκης- μικρά «βουνά» από μπάζα... Για τα δημόσια έργα ενήμερες οφείλουν να είναι οι τεχνικές υπηρεσίες των οργανισμών που υλοποιούν τα έργα αυτά, ενώ για τα ιδιωτικά υπεύθυνες είναι οι υπηρεσίες δόμησης. Καθένας που αναλαμβάνει ένα τέτοιο έργο πρέπει να καταθέτει στις προαναφερθείσες υπηρεσίες στοιχεία διαχείρισης των αποβλήτων που θα παραχθούν, καθώς και ένα συμφωνητικό με κάποιο σύστημα ανακύκλωσης, ώστε να βεβαιωθεί ότι τα απόβλητα ανακυκλώθηκαν.

Σε ό,τι αφορά τους ιδιώτες -δηλαδή, τον μέσο Έλληνα- το επίπεδο ενημέρωσης παραμένει χαμηλό, κυρίως λόγω της έλλειψης οικονομικών πόρων, που δεν επιτρέπει στο Συλλογικό Σύστημα Εναλλακτικής Διαχείρισης (ΣΣΕΔ) να δημιουργήσει ένα τηλεοπτικό διαφημιστικό μήνυμα ευρείας προβολής. Έτσι, ενημερωμένοι είναι μόνον όσοι από το έτος 2013 και ύστερα έχουν υποβάλει δικαιολογητικά στην υπηρεσία δόμησης για κάποιο έργο κατασκευής, ανακαίνισης ή κατεδάφισης.

Πόσο ακριβό «χόμπι» είναι η ανακύκλωση σήμερα στην Ελλάδα -ειδικά η ανακύκλωση ειδικών κατηγοριών υλικών; Θα μπορούσε το κόστος να αποτελεί ανασταλτικό παράγοντα για κάποιον πελάτη, αποτρέποντάς τον από το να ανακυκλώσει; Κατ' αρχήν, το ζήτημα της διαχείρισης αποβλήτων δεν μπορούμε να το χαρακτηρίσουμε ως «χόμπι», όταν πριν από μερικά χρόνια στην Ελλάδα αναζητούσαμε τα σημεία κατάληξης 600.000 τόνων βιομηχανικών αποβλήτων ή όταν ο μόνος ουσιαστικός τρόπος διαχείρισης μέχρι σήμερα είναι η ταφή των αποβλήτων που παράγουμε -και αυτή με ημίμετρα... Οφείλουμε να καταλάβουμε ότι η ανακύκλωση δεν είναι «χόμπι», αλλά υποχρέωση των σκεπτόμενων ανθρώπων, καθώς διασφαλίζει ποιότητα ζωής για εμάς και για τα παιδιά μας -κι αυτό δεν υπολογίζεται μόνο με οικονομικά κριτήρια. Ακόμη κι έτσι να

↑ Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΑΝΑΚΕΜ ΑΕ ΚΑΙ ΜΗΧΑΝΙΚΟΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ, ΗΛΙΑΣ ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ.

το δούμε, ωστόσο, όταν δεν ανακυκλώνουμε γεμίζουμε με «μπαζότοπους», τους οποίους αποκαθιστούμε με ευρωπαϊκά κονδύλια που δανειζόμαστε, πληρώνοντας ταυτόχρονα τεράστια πρόστιμα στην Ευρωπαϊκή Ένωση, επειδή δεν συμμορφωνόμαστε.

Το κόστος της ανακύκλωσης των αποβλήτων εκσκαφών κατασκευών και κατεδαφίσεων για τον μέσο Έλληνα είναι της τάξης των €30/τόνο και αφορά την παραλαβή από μονάδα ανακύκλωσης του κάδου ανακύκλωσης που νοικιάζουμε και γεμίζουμε με κάθε λογής μπάζα. Σ' αυτό δεν περιλαμβάνεται το κόστος ενοικίασης και μεταφοράς του κάδου, το οποίο κατά μέσον όρο ανέρχεται σε €20/τόνο. Συνολικά, δηλαδή, ένας κάδος με μπάζα διαφόρων ειδών (τούβλα, πλακάκια, τσιμέντο, ξύλα, πλαστικά, σοβάδες κοκ.) κοστίζει στον μέσο Έλληνα ένα ποσό της τάξης των €150. Οι αντίστοιχες τιμές σε χώρες όπως η Ισπανία,

η Πορτογαλία ή η Ιταλία, ανέρχονται σε ποσά περί τα €200-€300.

Το ποσό που χρεώνεται σήμερα στην Ελλάδα γι' αυτές τις περιπτώσεις είναι, πολλές φορές, σημαντικά χαμηλότερο (€80-€90 ανά κάδο), από τη στιγμή που τα απόβλητα δεν οδηγούνται σε μονάδα, αλλά πετιούνται σε ρέματα. Μόνη λύση είναι όσοι νοικιάζουν κάδους από εταιρείες να ζητούν βεβαίωση από σύστημα ανακύκλωσης, αν και σ' αυτήν την περίπτωση το κόστος αυξάνεται.

Με ποιους τρόπους διασφαλίζετε ότι ο κύκλος της ανακύκλωσης ακολουθείται βάσει των ακριβών προδιαγραφών που θεσπίζει ο νόμος; Ποιος είναι οι δικλίδες ασφαλείας σας; Οι προδιαγραφές που θεσπίζει ο νόμος για τα συγκεκριμένα απόβλητα είναι να οδηγούνται σε μονάδες ανακύκλωσης με σπαστήρες και κόσκινα, προκειμένου να παραχθούν εκ νέου δευτερογενή υλικά, που θα χρησιμοποιηθούν σε δημόσια και ιδιωτικά έργα. Η ΑΝΑΚΕΜ ΑΕ συνεργάζεται σήμερα με δεκατρείς τέτοιες μονάδες, τις οποίες ελέγχει με τους εξής τρόπους:

Πραγματοποιώντας τακτικούς και μη ελέγχους επιτόπου, προκειμένου να ελέγχει τη λειτουργία τους.

Ελέγχοντας μηνιαίως τα δελτία παραλαβής των μονάδων ανακύκλωσης, διασταυρώνοντάς τα με τα στοιχεία που καταγράφει επιτόπου σχετικά με τα είδη και τις ποσότητες που είναι προσωρινά αποθηκευμένες.

Ελέγχοντας το βιβλίο εισερχομένων-εξερχομένων των μονάδων, έτσι ώστε να διασφαλίζεται ότι πραγματοποιείται ανακύκλωση των αποβλήτων που εισέρχονται, εφόσον μεταπωλούνται ως υλικά για δημόσια και ιδιωτικά έργα. **Συντάσσοντας** κάθε χρόνο έκθεση απολογισμού προς τον Ελληνικό Οργανισμό Ανακύκλωσης, περιλαμβάνοντας όλα τα προαναφερθέντα, ώστε να τεκμηριώσει ότι ακολουθεί τη στρατηγική της κυκλικής οικονομίας.

Δικλίδες ασφαλείας μας αποτελούν: **Οι αυστηρές** προδιαγραφές που έχουμε θέσει για τις συνεργαζόμενες μονάδες σχετικά με τον εξοπλισμό ανακύκλωσης.

Οι τακτικοί και μη έλεγχοι που πραγματοποιούμε στις μονάδες και στα βιβλία τους.

Κάτοικοι και άλλοι ενδιαφερόμενοι, μέσω καταγγελιών και πληροφοριών προς το σύστημά μας. *